

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B eč, 16. (D. u.) Službeno se javlja:
Istočno bojište.

Fronta protiv Rumunjske: Kod Fogarase je rumunjska pukovnija prekorčala Alutu (Alt); bila je bacena natrag. Sjeverno Kóhaloma (Reps) prestale su naše zaštite čete uspješne bojeve. Inače nema, osim već jučer javljenih bojeva kod Hotszega (Hötzing) nikakvih osobnih dogodjaja.

Fronta nadvojvode Karla: Na gornjem Crnom Czeremosu mjestimice žestok pješadijski boji.

Fronta bavarskog princa: Vojna generala pukovnika Tartszanskoj stoji pod teškom topovskom vatrom.

Talijansko bojište.

Bitka na kraškoj visoravni nastavlja se ne-prekidno jedinicom žestinom. Opteća su pješadijske talijanske navale, poduprte najjačom vatrom iz topova i bacala mina, bila upravljene protiv cijele fronte među Vipavom i morem. Na sjevernom kruju tog odsjeka je neprijatelj osvojio nešto na prostoru. Tu se naša linija vuće sada od prilike istočno Mirenškog grada. U ostalom je bojna fronta, uslijed žilave ustrajnosti naših četa, ostala nepranjena. Zarobili smo 500 Talijana i zaplijenili 3 strojne puške. Sjeverno Vipave se je topovski boji proširio na veći dio fronte sve do Krina. Istočno Gorice, protiv naših položaja, južno Rožne doline započeta navala, nije se moglo u našu vatru proširiti. I kod Bovca je topovska vatra postala živaha. Na firolskoj fronti navaljuje neprijatelj na Fassanski gorski greben. Pred odsjekom Cima di sena-Coltordoro zadržalo je dojeljanje naših topova neprijateljsko napredovanju. Na Cauroli je uspijeo odjeljenju alpinu osvojiti potporušte u škrbi zapadno glavice.

Jugoistočno bojište.

Kod naših četa nema ništa nova.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 16. (D. u.) Iz velikog se glavnog stanja službenojavlja:

Zapadno bojište.

Fronta gen. maršala vojvode od Württemberga: Kašto mnogo puta u prošlim dnevima bježi i jučer Westende opstreljivanja sa morskome strane. U Ypernskom luku i na sjevernom dijelu fronte prestonolosnjedinske Rupprechta razvio je neprijatelj vrhunski vatru i ustoličenje patrola. Bitka na Sommi bježe jučer osobito žestoka. Jaki udarac od približno 20 englesko-francuskih divizija bio je nakon najvećeg pojačanja vrati upravljen protiv fronte među Ancre i Sommom. Nakon lutog rvanja bježimo potisnuti natrag kroz selu Courcellette, Marinpire i Flers. Combles smo održali protiv jakih engleskih navala. Dalje južno sve do Somme bijeli se navele krvavo odbite djelom tek u boji u blizu Južne Somme, od Barleuxa do Denicourtia, bila je francuska navala također odbita. Traje borba još za nekoje branike sapa. Bilo je oborenih 6 neprijateljskih letjica, od kojih jedan od poručnika Wintgensa, a 2 od kapetana Boleke, koji je postavio izvan borbe 26 letjata.

Bojna skupina njemačkog prestonolosnjedinske: Istično Moze ostala je bojna djelatnost umjerena, izuzevši nekoje bezuspješne francuske navale sa ručnim granatama.

Istočno bojište.

Fronta bavarskog princa: Nikakvi dogodjaji osobite važnosti.

Fronta nadvojvode Karla: Samo na visini Kamencic, u Nadvarpoljima, došlo je do živahnih pješadijskih bojeva. Inače je polozaj nepranjeni. U Sedmogradskoj su Rumuni nad Fogarom prešli Alf. Ševerozapadno Fogarasa bila su neprijateljske odjeljenje, što su prešla riječku, napadnute i bacena natrag. Dalje nizi bili su osićećim pokusajem prelaza. Jugoistočno Hötzinga bijuza uzačuti rumunjski položaji a protunavale odbite.

Balkansko bojište.

Mackensen: Balkansko bojište: Stupina: Odlučna je pobeda okružila vješt i energično vodjene optereće u Dobrudži. Njemačke, bugarske i turske proganjaju poražene ruske i rumunjske sile.

Macedonska fronta.

Nakon gubitka Malke Nižde povuklo se bugarske čete u nove, pripravljene, obrambene položaje. Izjavioše se ponovne srpske navale protiv Moglenške fronte, među Požarom i visinama Prešlaj. Istočno Vardara nema ništa nova.

Prvi majstor glavnog sjela Ludendorff.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 15. (D. u.) Služb. izv. od 14. t. m. stanja javlja:

Rumunjska fronta.

Duž Dunavla vlada mir: samo je neprijateljsko topništvo bezuspješno opstreljivalo Tutrakan.

Odlučna pobjeda u Dobrudži.**Dobrudžanska fronta.**

Naše su čete od 12. t. m. dajle morale, da se ljudi bore sa ujedinjenim rusko-rumunjskim i srpskim četama. Borba je 14. t. m. svršila potpunim porazom neprijatelja, koji je na cijeloj liniji počeo uzmicati te biva načelnogeneričke programan od naših četa. Broj zarobljenika i vojnog plijena još nije stanovljen. Bijaje ustavljeno, da su u tom boju sudjelovale na neprijateljskoj strani rumunjske divizije, 1 ruska pješadijska divizija, 1 mješana srpsko-ruska pješadijska divizija i 1 ruska konjarska divizija. Kod Tutraka, Kurbutovac, Dobriča i Silistrije smo do ukupno 12. t. m. zarobili ukupno 522 časnika i lješnika i 28.000 neranjenih momaka te zaplijenili 2 zastave, 130 topova, 62 strojne puške, mnogobrojni i razni vojni materijal.

Macedonska fronta.

Zapadno i jugoistočno Ostrovskog jezera su u tijeku ozbiljni bojevi.

Brzojavi.**Plijen njemačkih podmornica.**

Berlin, 16. (D. u.) Njemačke su podmornice potopile od 3. do 11. t. m. u Engleskom kanalu i u Atlantskom oceanu 26.632 bruttoregisterskih ladija.

Glavni Mackensonov cilj.

Zeneva, 16. Pariski stručnjaci priznavaju, da je sada vrlo teško pogoditi glavni cilj Mackensene navale. Vrhovno vodstvo rusko-rumunjske vojske moralo bi razmisli svaku mogućnost, pa i onu jedne otvorene bitke.

Budimpešta, 16. Gen. maršal Mackensen je brzojavo bugarskom ministarskom predsjednikom Radostovom, da junashta bugarskog konjaništva u Dobrudži nadmašuju sve, što je konjaništva do sada učinilo tokom svjetskog rata.

Poraz Rumuna i Rusa u Dobrudži.

Berlin, 16. (D. u.) Službeno se javlja: Car je 15. t. m. upravio na caricu sljedeći brzojavi: Generali: maršal Mackensen mi upravo sada javlja, da su bugarske, turske i njemačke čete u Dobrudži odlučno pobijedile rumunjske i ruske čete — Vilim.

Promjene u ruskoj diplomaciji.

Berlin, 15. „Bund“ javlja: Dosađanju ravnatelj kancelarije ruskog vanjskog ministarstva, baron Schilling, je odstupio, te je bio imenovan senator i tajnik savjetnikom. Na njegovo je mjesto bio pozvan dosađanju prvi tajnik ruskog poslanstva u Parizu, grof Takićev. Čef odjeljenja za centralnu Aziju, pl. Klemm, bježao imenovan poslanikom u Madridu. Vjetri ruskih novina o odstupu obaju pomoćnika vanjskog ministarstva, Neratova i Argimoviću, nijesu potvrđeni. Diplomatika vijećanja sa engleskim poslanikom u Petrogradu, Buchananom-om, još uvijek ne vidi Stürmer sam, već njegov pomoćnik Nešat.

Rusko brodovje u Konstanci.

Stockholm, 15. Bakarskiji listovijavljuju da je doček ruskog crnomskog brodovoda, koji je čitavo došlo Konstanco, bilo tamo veličanstven, da se još u baš u početku svečanostog dočeka pojavit će i ovi mnogi teški i od oko 40 strojnih pušaka a to samo u odsjeku Bouchevases. Južno Somme nastavila se je u okolicu Vermandovillera i Chaulnessa vrlo živalna topovska borba. Na desnom brijezu Moze su Nijemci iz temeljite topovske pripreme napali položaj, što smo ga nedavno osvojili istočno Fleurya. Bili su posve odbijeni te su ostavili u našim rukama 70 zarobljenika. Inače nema da se javi nikakvog važnog dogodjaja.

Izakako je Briand označio izgon pučanstva iz više općina francuskih sjevernih departmana sa strane Nijemaca kao dogodjaj, koji se protive pravilima medjunarodnog prava, reka je: sasvim tim, moramo gledati namjeru sigurnog uspjehu u ratu, moramo gledati smjenu istini u oči. Neprijatelj je još uvek silan te će se do zadnjega ljeta braniti. Briand je zaključio pozivom na komoru, nikač se radi očko toga, da se sva stanjacija sjeđne u svrhu da se pobijedom dodje do trajnog mira. (Življeno odobravanje.)

Američke vojne dobave.

Zürich, 15. „Neue Zürcher Nachrichten“ javljuju: Američke tvornice čelika sklopile su opsežne ugovore za vojne dobave, tako da su posve zaposlene sve do konca godine 1917. Kod toga su se američke tvornice zasigurne za slučaj, da vojna tvornica medjutim svrši te da bi na taj način njihovi ugovori izgubili na vrijednosti.

Neprijateljski ratni izvještaji.**Francuska.**

Pariz, 14. Služb. izv. od 13. t. m. na već. Sjeverno Somme smo znato proširili naše položaje na onom dijelu naše fronte, koji leži na suprot sebe Comiles, te smo južno dvorac preuzele u rabištu zauzelit čitav sistem jarka, što ga je neprijatelj silno utvrdio. Tekom dneva su se vršili ljetni lutovi u našem centru te na našem desnom krulu, gdje su Nijemci naprgnuli sve sile, da nam opeta istognu izgubljeno područje. U jednoj žestokoj navi, koju je neprijatelj poduzeo sa 2 pukovnije, da je upravo protiv dvorca i ūma Barla, uspijeo mu je u početku, da je opeta zauzeo dvorac, ali su naše čete novom, neodoljivom navalnom kretnjom izbacile neprijatelja iz tog položaja, koji je sada opeta u potpunom našem posjedu. Južno bijaše gorski greben 76 također predmet jednog naičajnog pokusa. Nakon niza bojeva, koji su se razvili do boja iz bliza i bili puni promjene, održala je naša pješadija potpuno svoj uspjeh. Jučer i danas smo zarobili preko 2300 neranjenih momaka. Znatni materijal, što ga je neprijatelj ostavio, sastoji se, u koliko je da sada bio i^o rojen, od 10 topova, među kojima su i mnogi teški i od oko 40 strojnih pušaka a to samo u odsjeku Bouchevases. Južno Somme nastavila se je u okolicu Vermandovillera i Chaulnessa vrlo živalna topovska borba. Na desnom brijezu Moze su Nijemci iz temeljite topovske pripreme napali položaj, što smo ga nedavno osvojili istočno Fleurya. Bili su posve odbijeni te su ostavili u našim rukama 70 zarobljenika. Inače nema da se javi nikakvog važnog dogodjaja.

Rumunjska.

Bukarešta, 13. septembra: Na cijeloj sjevernoj i zapadnoj fronti luka čarkanja. Zarobili smo 380 vojnika. Južna fronta: Pučana paljba duž cijelog Dunava i u Dobrudži. Mi smo na cijeloj fronti došli u dodir sa neprijateljem. Zivi bojevi patrola i predstrela. Denim neprijateljski odio, koji je napredovao duž Dunava, srbili smo i protinavali i u našim je rukama ostalo 8 njemačkih topova.

Političke Vijesti.

Pitanje o koalicionom kabinetu u Ugarskoj „Pesti Hirlap“ saopšte u pitanju o sastavu koncentracionoga kabinta pisma, što su ih u svibnju lanske godine izmjenili ministar-predsjednik Stepan grof Tisza i vodja neovisjačke stranke Albert grof Apponyi.

Ministar-predsjednik upravio je dne 20. svibnja god. 1915. na grofa Apponyi-pisu, u kojemu mu saopće da je izvijestio Njegovo Veličanstvo, da vodje oporbenih stranaka zastupaju stajalište, da bi sadašnji trenutak iziskivao sastav koncentracionoga kabinta. U novom bi kabinetu mogli zaprimiti mjesto pojedini članovi sadašnjeg ministarstva, također sadašnji ministar-predsjednik. Ali ne čelo kabinta moralo bi stupiti neutralan državnik, koji nije bio upleten u posljednje straže boje. Grof Tisza na to izjavljuje, da je kabinet na osnovi ovlaštenja Njegovo Veličanstvo voljan pristati na to, da oporba sudjeluje u vlasti. Sto se tice njegove osobe, veli se u pismu, njezino je duboko uvjerenje, da se ne može odreći svojega dojnjinskog djelokruga, a da ne bi potvrdio interes Ugarske i monarhije. On dakle ne može ostaviti svoje sadašnje mjesto sve do tih. Njegovo Veličanstvo ne odredi što drugo, ili dok mi zastupnička kuća ne uskrati svoje poželje.

Grof Apponyi odgovorio je na ovo pismo dne 22. svibnja lanske godine, po veli, da zali, što ne može prihvati ovu ponudu, iako za to nema nikavoga osobnoga uzroka, jer kod takvoga rešenja drži oporbu, da se ne može postići pravili koncentracije. Ako bi naime ostao isti ministar-predsjednik, utjecao bi kontinuitet sadašnje politike, tako jasno na buduću politiku, da bi se odtale mogle poroditi teške komplikacije. Time se bi postigao niti drugi cilj: ujedjenje naroda i pojedinačne odusjećivanje.

Mihalj-predsjednik grof Tisza odvraća, da zali, što vodje oporbenih stranaka nisu prihvatali ponudu. Samo se po sebi kaže, piše grof Tisza, da prijusnim isključivo opće korisnini razlozima, što ste otklonili, da stupite u vlast, koja stopi pod mojim predsjedništvom. Isto se tako pouzdano nadam, da i Vi pripisujete ovim razlozima moju odluku, da se u sadašnjem trenutku nisam voljan odreći svojega mjeseta. Što te Vaše želite glede garancije za to, da se neće počiniti nove pogriješke na polju izvanske politike i da se neće nastaviti sadašnji kurs, moram priponutiti, da mirne savjesti na sebe preuzimam odgovornost za dojnjinsko izvršivanje utjecaja na izvansku politiku, koji pripada ugarskoj vlasti. Istvina je, da je držanje talijanskih vođa i državljana svakoga iznenadno, također talijanskih državnika, koji su bili dobro obavijesteni o polozaju, ali ja velim, da ova činjenica ne dokazuje, da je dosadašnja izvanska politika bila neispravna, a niti ne opravljena predmjutje, da ljudi, koji su pozvani na vodstvo izvanske politike monači, a ne su u sadašnjem tečaju trenutku učinili sve, da se očudiš u sadašnjem tečaju.

• Hrvatski LIST izlazi u naknadnoj izdanju Josip KRMPOVIC u Puli, trg Cukara broj 1. Uredništvo se nalazi u Puli, u ulici Cukara 1. Urednik i urednik: Josip KHM in Puli. Redakcija se ne vraća. Ne učitaju se ačkani dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Izakako je Briand označio izgon pučanstva iz više općina francuskih sjevernih departmana sa strane Nijemaca kao dogodjaj, koji se protive pravilima medjunarodnog prava, reka je: sasvim tim, moramo gledati namjeru sigurnog uspjehu u ratu, moramo gledati smjenu istini u oči. Neprijatelj je još uvek silan te će se do zadnjega ljeta braniti. Briand je zaključio pozivom na komoru, nikač se radi očko toga, da se sva stanjacija sjeđne u svrhu da se pobijedom dodje do trajnog mira. (Življeno odobravanje.)

Konferencija hrvatskih delegata s grofom Tisom o aproviziji Hrvatske. Izvodič zaključio je posljednje konferencije kluba hrvatskih delegata, došli su 14. o.m. o podne u zastupničku kuću u Ministarstvu predsjedniku delegata Babić-Gaški, dr. Poljak, grof Teodor i grof Marko Pejačević. Zastupnicima se je priključio također Ivan barun Skerlč, koji je prebivao klubskoj konferenciji. Delegati su saopćili ministru predsjedniku zaključak konferencije, prema kojem je Hrvatska i Slavonija paradi slabe žetve prisiljene gde svoje aprovizacije, da pokrije manjak u Ugarske. Delegati su izrazili čvrstu nadu, da će ministar-predsjednik uvažiti ovu činjenicu. Ministar-predsjednik Stjepan Tisza, koji je načelnika predsjednika primio, deklarirao je, da se još nisu srušili sadašnji pregovori s austrijskim vladom, ali on je vrlo rado spremam, da što skorije odredi s kompetentnim faktorima Hrvatske i gde toga sve, što je moguće.

Rumunjska progresa. Neocekivano naprijeđovanje njemačke i bugarske vojske u Dobrudži da je povoda raznim novinama antante, da se pozabave nastupom Rumunjske u svjetski rat. „Temps“ veli, da bi bila moralna Rumunjska postaviti sve svoje čete proti Bugarskoj, i to stoga, jer nije Austro-Ugarska nastupila ofenzivno. Nije isključeno, da bi moglo poći za rukom bugarsko-njemačkih četama, da predjel ljevim krilom preko Dunava i da zaposidnjuje Budakštet. Uslijed toga bili će načelnički brije u Bugarskoj, a to se može dovesti do srušenja njemačkih četa. „Manchester Guardian“ veli, da bugarsko-njemačke čete nisu dovoljno jake, da bi mogle Budakštet obzvijeti. U Balkanskom se problemu zrcali sveopći vojni problem. Savezničke čete, koje se nužno metnuti protiv Bugarske, daju put se već od sviju ukupnih bugarskih četa, ali se je ipak Bugarska posrećilo, da saheru premoć protiv njemačkih četa.

Wilsonovo mirovno posredovanje. Američke novine donose, da je Wilson končano odlučio, da koncem ljeta ili pod ranu jesen izdiže s prijedlogom o mirovnom posredovanju. Taj prijedlog imati bi biti poduprat zajedničkom izjavom svih neutralnih zemalja, koja tjeraju trgovinu sa zaraćenim zemljama. „National“ izvješće da bi Amerika preuzeala posredovanje pod slijedećim uvjetima: obustava navala i obnova svih narodnih zahtjeva u skladu s Wilsonovim govorom od 28. svibnja i gospodarske olakšaće. Amerika ne bi dozvolila, da bude Rusija sama gospodar Dardanela. Mogao bi se u pretres predlog, da Njemačka kupi državu Konga. Osim toga kane Udržene Američke države sklopiti ugovor protiv budućega rata i za slobodu mora.

Turci u Teheranu. „Rusko Slovo“ donosi, da su Turci potpuno zagonjali polozaj u Teheranu. Rusija i Engleska namjeravaju kako to tvrde u Teheranu, postaviti ultimatum sa zahtjevom, nek Perzija rasjasi na izjavom položaj. Ako Perzija ne pristupi na stranu antante, ostaviti će navodno diplomatski zastupnici antante smješta Teheran sa izjavom, da je Perzija sama odgovorna za svoju sadanju i buduću sudbinu.

Domaće Vijesti.

Službeno nazivanje imena primorskih mjeseta. Vrhovno je vojno zapovjedništvo naredilo, da se podredjena mu zapovjedništva, oblasti, čete i zavodi u službenom saobraćaju imaju služiti slijedećim novim nazivima namjesto prijašnjih talijanskih i to obzirom na netalijansku večinu pucanstva. Na temelju te odredbe vrijede u buduće slijedeća hrvatska i slovenska imena mjesaca: Prosek mjesto Proseco, Grigr mjesto Grignano, Kanjal mjesto Canade, Opitjesko mjesto Opacchiella, Solkan mjesto Solcano, Savodnj mjesto Savogna, Devin mjesto Duino, Komen mjesto Comen, Nabrežina mjesto Nabresina, Sežana mjesto Sesana, Buzel mjesto Pinguent, Cres mjesto Cherso, Primorje mjesto Bescanovu, Krk mjesto Veglia, Labin mjesto Albona, Plomin

